

A Győri Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégium Iskolai Közösségi Szolgálatának szabályzata

A 2011. december 23-án elfogadott Nemzeti köznevelési törvény bevezette az iskolai közösségi szolgálatot mint az érettségi kiállításának előfeltételeként teljesítendő tevékenységet. Ez a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják.

I. Jogsabályi háttér

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény, a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.04.) Korm. rendelet, valamint A nevelés-oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet.

Részletek a törvényi szabályozásból:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény 4. § (13) bekezdése szerint a „közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása”.

6. § (4) bekezdése kimondja, hogy „az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A felnőttoktatás keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálat végzésének igazolása nélkül is meg lehet kezdeni az érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető.”

Részletes indoklás a 6. §-hoz: „A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projekt módszerrel végezhető. Igazolása a projekt megvalósulásának leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik.”

97. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy: „az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.”

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.)

Kormányrendelet dokumentumai között többek között szerepel a

- Felelősségvállalás másokért, az önkéntesség: „a Nat. ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelés-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez; illetve az

- Életvitel és gyakorlat (9–12. évfolyam) közműveltség tartalmi között megjelenő Pályaorientáció, közösségi szerepek fejezet tartalmazza a következőket: „A civil szervezetek céljai, lehetőségei, jelentőségük, néhány ismertebb nemzeti és nemzetközi civil szervezet tevékenysége. A tágabb közösségért (iskola, helyi közösség, település) végzett önkéntes munka lehetőségei és jelentősége, közösségi szolgálat. Katasztrófavédelmi, polgári védelmi és honvédelmi alapismeretek.”

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 45. pontja rögzíti a középiskolában a közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezéseket:

133. § (1) Középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálata elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.

(2) A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és jótékonyági,
- c) az oktatási,
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelmi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idősekkel közös sport- és szabadidős területen folytatható tevékenység.

(3) A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani.

(4) A középiskola a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

(5) A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

(6) A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

(7) A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.

(8) A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

(9) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

- a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,
- b) az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
- d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti,
- e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a

megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

II. Az iskola feladatai

A közösségi szolgálatra kötelezett tanulók szolgálatukat külső helyszínen, fogadóintézményben vagy a saját intézményükben tölthetik.

Az intézményen kívüli fogadószervezettel az ott közreműködő mentor bevonásával az intézmény együttműködési megállapodást köt, amely tartalmazza a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét. A saját intézményben letölthető közösségi szolgálat ideje nem haladhatja meg tanulónként a 15 órát.

Az intézmény vezetője az iskolai közösségi szolgálatért felelős koordinátort nevez ki, aki az intézményvezetővel, a DÖK-kel és a pedagógus kollégákkal szorosan együttműködve végzi feladatát.

A közösségi szolgálat megkezdése előtt a kilencedik évfolyamon az osztályfőnökök az intézményvezetővel tájékoztatást nyújtanak a tanulóknak, illetve az első szülői értekezleten a tanulók szüleinek az iskolai közösségi szolgálatról.

A szülőknek lehetőségük van javaslatot tenni a 2005. évi LXXXVIII. Törvény rendeleteinek értelmében fogadó szervezetekkel való együttműködési megállapodás kötésére.

Az iskolai közösségi szolgálatra kötelezett tanulók az adott tanévben a fogadó intézményekről az iskolai koordinátortól vagy az osztályfőnököktől kapnak tájékoztatást.

A koordinátor felelős:

- a tanulók felkészítéséért,
- a program pedagógiai feldolgozásért,
- a tanulók bevonásáért a folyamat egészébe,
- a tevékenységek elismeréséért,
- a fogadóhelyekkel való kapcsolattartásért.

Az osztályfőnök felelős

- az adminisztrációért (jelentkezési lapok kiadása, begyűjtése, közösségi szolgálati napló kiadása, begyűjtése, adminisztrálása a naplóban, bizonyítványban és a törzskönyvben)

Az intézményvezető felelős

- az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséről szóló igazolás kiadásáról az érettségi vizsgára történő jelentkezés előtt

III. A fogadószervezet feladatai

Az iskolai közösségi szolgálat szabályozásában irányadónak tartjuk *A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. Törvény rendeleteit* a fogadó szervezetről.

3. § (1) Fogadó szervezet lehet

- a) a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása az általa biztosított közszolgáltatások és katasztrófavédelmi feladatai körében;
- b) a nemzetiségi önkormányzat a jogszabályban meghatározott közfeladatai körében;
- c) a költségvetési szerv az alaptevékenysége körében;
- d) a magyarországi székhelyű civil szervezet, közhasznú szervezet a közhasznú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;
- e) a magyarországi székhelyű egyházi jogi személy a hitéleti, a közcélú és a működésével össze-függő tevékenysége körében;
- f) a jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a közszolgáltatásait igénybe vevőknek nyújtott többlétszolgáltatások körében a magyarországi székhelyű, illetve magyar hatóság által kiadott működési engedéllyel rendelkező, jogképes
  - fa) szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény,
  - fb) egészségügyi szolgáltató,
  - fc) közoktatási intézmény,
  - fd) felsőoktatási intézmény,
  - fe) muzeális intézmény,
  - ff) nyilvános könyvtár,
  - fg) közlevéltár,
  - fh) nyilvános magánlevéltár,
  - fi) közművelődési intézmény [az fa)-fi) alpontokban foglaltak a továbbiakban együtt: fogadó intézmény];
- g) a nem jogképes fogadó intézmény fenntartója a fogadó intézmény jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a fogadó intézmény köz-szolgáltatásait igénybe vevőknek nyújtott többlétszolgáltatások körében.

8. § (1) A fogadó szervezet köteles biztosítani

- a) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit,
- b) a szükséges pihenőidőt,
- c) a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését,
- d) tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység folyamatos, szakszerű fel-ügyeletét.

(2) Ha az önkéntes szerződés másként nem rendelkezik, a fogadó szervezet gondoskodik a közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállásról és étkezésről. (...)

9. § (1) Az önkéntes köteles

- a) a közérdekű önkéntes tevékenységet a vonatkozó jogszabályok, szakmai és etikai elő-írások, valamint a fogadó szervezet utasításai szerint személyesen végezni,
- b) a közérdekű önkéntes tevékenység során tudomására jutott személyes adatot, üzleti és egyéb titkot megőrizni.

(2) Az önkéntes köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné.

(3) Az önkéntes nem köteles a fogadó szervezet utasításait teljesíteni, ha annak végrehajtása

- a) az önkéntes életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné,
- b) jogszabályba vagy az önkéntes szerződésbe ütközik.

(4) Ha az utasítás végrehajtása kárt idézhet elő, az önkéntes köteles erre az utasítást adó figyelmét felhívni. Az önkéntes nem felel az általa okozott kárért, amennyiben figyelemfelhívási kötelezettségének eleget tett.

10. § (1) Az önkéntes által az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel. Amennyiben a kárt az önkéntes felróható magatartása okozta, – az önkéntes szerződés eltérő rendelkezése hiányában – a fogadó szervezet az önkéntestől követelheti kárának megtérítését.

(2) Amennyiben az önkéntes bizonyítja, hogy

- a) a testi sérüléséből, illetve egészségkárosodásából eredő kára,
- b) a tulajdonában vagy használatában álló, a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges dologban a közérdekű önkéntes tevékenység végzésének helyén keletkező kára az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben következett be, a fogadó szervezet akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag az önkéntes elháríthatatlan magatartása okozta. A fogadó szervezetnek nem kell megtérítenie a kárnak azt a részét, amely az önkéntes felróható magatartásából származott.

IV. A tanulók feladatai

A tanuló az intézmény által összegyűjtött és felkínált lehetőségek közül választ egy tanítási évre egy maximum három közösségi szolgálati helyszínt, s ezt rögzíti a

Jelentkezési lapon, mely tartalmazza:

- a közösségi szolgálatra jelentkezés tényét
- a közösségi szolgálat területeit (egy tanévben minimum egy, maximum 3 terület)
- az egyes területeken az eltöltendő órák számát
- a szülő vagy gondviselő egyetértő aláírását.

A tanuló az iskolai közösségi szolgálat során közösségi szolgálati naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti,

- a közösségi szolgálat helyszínét,
- a tevékenységet, annak jellegét,
- a tevékenység dátumát,
- a teljesített szolgálati időt,
- a szolgálatot igazoló aláírását,
- a tanuló élményeit, tapasztalatait.

A tanuló minden tanévben külön közösségi szolgálati naplót tölt ki, melyet év végén átad az osztályfőnöknek, aki aláírásával igazolja a napló átvételét. A napló egy aláírt példánya minden évben a tanulónál marad

V. A közösségi szolgálat időkerete

Az iskolai közösségi szolgálat tanulókra vonatkozó szabályozásában irányadónak tartjuk *A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. Törvény rendeleteit* az önkéntes köteleességeiről, jogairól:

5. § (1) A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését.

(2) A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet.

Az iskolai közösségi szolgálat időkeretét a fenti törvénnyel összhangban az alábbiakban szabályozzuk:

1. A tizennyolcadik életévét be nem töltött tanuló iskolai közösségi szolgálatot 20 óra és 6 óra között nem végezhet.
2. A tizenhatodik életévét be nem töltött tanuló iskolai közösségi szolgálatára fordítható idő nem haladhatja meg
  - a) tanítási időben a napi két órát és a heti hat órát,
  - b) tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát,
  - c) tanítási napon kívül a napi három órát.
3. A tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött tanuló iskolai közösségi szolgálatra fordítható ideje nem haladhatja meg
  - a) tanítási időben a napi három és a heti kilenc órát
  - b) tanítási szünetben a napi öt és a heti tizennyolc órát
4. A tizennyolcadik életévét be nem töltött tanulónak az iskolai közösségi szolgálat befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

A közösségi szolgálat teljesítése során egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre történő utazási idő nem számítható be a teljesítésbe.

VI. Az iskolai közösségi szolgálat évfolyamonkénti megoszlása

A tanuló az 50 óra közösségi szolgálatot **3 különböző területen (helyszínen)**, lehetőleg arányosan, **három évre elosztva** végzi évenként az alábbi minimális és maximális időkeretben:

évente minimum 10 – maximum 25 óra

A három évre elosztott közösségi szolgálati tevékenység alól az intézményvezető rendkívüli esetben felmentést adhat.

Az 50 órából maximálisan 5 fordítható a közösségi szolgálat előkészítésére, melyet végezhet

- a fogadó intézmény mentora
- az iskolai koordinátor

Az 50 órából maximálisan 5 fordítható a közösségi szolgálat lezárására, melyet végezhet

- a fogadó intézmény mentora
- az iskolai koordinátor

A közösségi szolgálat teljesítését a fogadó intézmény mentora igazolja.

A közösségi szolgálat előkészítését és lezárását, ha

- a fogadó intézmény mentora végezte, akkor a mentor,
- egyéb esetben az iskolai koordinátor igazolja.

VIII. MELLÉKLETEK

I. Tanulói jelentkezési lap

Jelentkezési lap iskolai közösségi szolgálatra

Alulírott ..... tanuló
a(z).....
..... iskola
..... osztályos tanulója a ...../..... tanévben
az alábbi területeken kívánok eleget tenni a közösségi szolgálatnak:

- a) ..... területen ..... órában
- b) ..... területen ..... órában
- c) ..... területen ..... órában

(tanévenként minimum egy, maximum három terület választható)

.....
tanuló aláírása

Szülő, gondviselő nyilatkozata:

Alulírott .....
fent nevezett tanuló szülője/gondviselője az iskolai közösségi szolgálat teljesítését a jelzett
területeken támogatom és tudomásul veszem.

.....
szülő, gondviselő aláírása

Figyelem!

A napló megőrzése, vezetése a közösségi szolgálatot teljesítő tanuló felelőssége. A naplót a közösségi szolgálat teljesítése után az osztályfőnöknek kell leadni. Egy aláírt másolat a tanulónál marad.

.....
A tanuló aláírása

.....
átvettem: Osztályfőnök aláírása

Dátum